

Politisk Alternativ (PA)s remissvar till SOU 2017:1 "För Sveriges landsbygder. En sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd"

Diarienummer: N2017/00222/HL

Det lokala partiet i Vualtjeren tjelte/Vilhelmina kommun, Politiskt Alternativ (PA) ställer sig positiv till de förslag som kommittén lämnar för att stärka landsbygderna i Sverige. I synnerhet är samordningen kring ett landsbygdsperspektiv i kommittéens arbeten oerhört viktigt inte minst det nu aktuella slutbetänkandet från Energikommissionen. Ett forskningscentrum kring landsbygds- och glesbygdsfrågor bör rimligtvis inrättas vid ett högskole-/universitetscampus med nära anknytning till verklig landsbygd och glesbygd.

PA vill emellertid framhålla några synpunkter både på förslagen och betänkandets anslag som helhet. Vissa förslag riktade mot 23 kommuner med utmaningar, såsom studielån och arbetsgivaravgifter, kan behöva lyftas upp för fler kommuner, eftersom dessa förslag kan riskera en splittring mellan olika kommuner/områden, i synnerhet i Jämtland där en del fjällkommuner/område inte verkar ingå i satsningen. Efter de sju försöksåren bör en utvärdering ske som också anammar en lokalt deltagande eller lokalt ledd utvecklingsarbetsmetod. Inom landsbygds-, eller hellre, glesbygdskommuner finns samma problematik som på riksnivå - det mesta centraliseras till tätorterna. Därför borde även landsbygdsperspektivet på lokal nivå finnas med i direktiv och tvärtemot vad som föreslås i betänkandet (sid 234), öronmärka pengar för landsbygden lokalt till de kommuner som erhåller de speciella satsningarna.

Men vi vill också framhålla att det saknas en genomgripande analys av landsbygdernas utmaningar (för de är flera och diversifierade) och konsekvenserna av den förda politiken historiskt och idag, och åtgärder för att komma till rätta med grundproblemen, åtminstone för skogslänen i norr. Det kommunala utjämnningssystemet borde tillföras parametrar kring historiskt och pågående uttag av naturresurser eller utformandet av ett återbäringsystem. Detta är betänkandets största brist med tanke på att det i sammanfattningen talas om att ifall "...det blir ett allt för stort gap mellan de förväntade rättigheterna och den faktiska verkligheten finns det en risk för att detta samhällskontrakt kommer att lösas upp. Detta kan få långtgående konsekvenser för förtroendet för samhället och demokratin." (s.12) "Många människorkänner sig idagsvikna av samhället..." (sid 227) En analys av reaktioner och debatter kring konsekvenser av landsbygdsolitik under de senaste 50 åren kan ganska snart identifiera just tanken om och praktiken mot Norrland som en koloni vars resurser lyfts ut och där vinsterna inte kommer det lokala till godo. En metod att "vidareutveckla" samhällskontraktet är därför att utreda lokal återbärning av naturresursuttag. Det är inte självklart att återbärning ska ske för framtida utvinning (eftersom storskalig naturresursutvinning inte är något självklart legitimt i all evighet), utan den utvinning som hela tiden sker och som har skett. Att ständigt rygga för denna fråga leder tyvärr inte framåt i idéerna kring "vidareutvecklandet av samhällskontraktet" utan riskerar att stanna i en för Norrland och Sápmi igenkännbar kolonial kräftgång.

Gäjka/Dikanäs, den 22 mars 2017

Åsa Össbo för Politiskt Alternativ (PA). 0704-217537